

ONA TILI VA ADABIYOT DARSLARIDA INTEGRATIV YONDASHUVNING AHAMIYATI

Xolbekova Nargiza Ahmedovna

Fargona viloyati Oltiariq 2-son kasb-hunar maktabi

Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ona tili va adabiyotni o'qitishda integrativ yondashuvni joriy etishning afzalliklari to'g'risida maqola. Maqolada turli mavzular va ko'nikmalarni o'zlashtirish orqali talabalar o'z bilim bazasini boyitishi, tahliliy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini oshirishi mumkinligi tushuntiriladi. Va nihoyat, maqolada integral yondashuv talabalarga 21-asr ishchi kuchida zarur bo'lgan muhim aloqa va raqamli savodxonlik ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi, deb ta'kidlanadi. Dars rejasiga raqamli texnologiyalarni kiritish orqali talabalar o'zlarining muloqotlari va ijodlarini qo'llab-quvvatlash uchun turli xil ommaviy axborot vositalarini yaxshiroq tushunishlari va ulardan foydalanishlari mumkin. Umuman olganda, maqolada integrativ yondashuv ona tili va adabiyot darslarini har tomonlama va chuqur tushunishni rivojlantirish uchun kuchli vosita ekanligi ta'kidlanadi.*

Kalit so'zlar: *integratsiya, integral yondashuv, usul, tadqiqot, Fanlararo aloqa, yangi texnologiyalar*

KIRISH

Keyingi yillarda ta'limda integrativ yondashuv jarayonlari bo'yicha ko'plab tadqiqotlar olib borildi. Ona tili va adabiyot darslarini integrativ o'qitish samaradorligi va ushbu jarayonga xos ta'lim usullarini ishlab chiqish kabi masalalar ham o'zaro bog'liq edi. Xususan, A. G'ulomov, H. Ne matov, B. Ziyomhammadov, B. In Abdullayeva kabi olimlarning ishlari, ona tili va adabiyot ta'limida fanlararo integratsiyaning o'rni to'g'risida qimmatli fikrlar mavjud. Til ta'limiga integrativ yondashuv bo'lsa, U. Musayev, D. ma'lumotlarni yolandyeva kabi o'qituvchilarning ilmiy izlanishlaridan ham olish mumkin. Xususan, K. Mavlonovanning "ona tili darslarini badiiy matn orqali adabiyot darslari bilan integratsiyalash masalalari" mavzusidagi tadqiqotlari alohida ahamiyatga ega

Ona tili va adabiyot darslarida integrativ yondashuv har tomonlama va samarali ta'lim olish uchun juda muhim asosdir. Turli fanlar va ko'nikmalarni umumlashtirish orqali talabalarga kengroq bilimlar bazasi va kengroq ko'nikmalar to'plami taqdim etiladi. Ushbu yondashuv, ayniqsa, muloqotning murakkabligi va talab qilinadigan turli xil ko'nikmalar va elementlarni hisobga olgan holda, til va adabiyot darslarida dolzarbdir.

"Integratsiya" - bu ma'lum qismlar yoki elementlarning yonma-yon joylashishi, bir butunga aylanishi, yaxlitlanishi. "Integratsiya" tushunchasi Spenser tomonidan 18-asrdayoq tushuntirilgan.

Integratsiyani tafakkurning o'sishi omili sifatida ko'rib chiqsak, uni aloqa va ta'limning fanlararo shakllarini sintez qiladigan tarzda talqin qilish mumkin.

Integrativ yondashuvning muhim afzalliklaridan biri shundaki, u o'quvchilarga tushunchani, til va adabiyotdan foydalanishni yaxshiroq tushunishga imkon beradi. Dars rejasi adabiyot, tarix va ijtimoiy fanlarni o'qitish bilan bir qatorda talabalarga tilni shakllantirgan madaniyat va jamiyat haqida ma'lumot olish imkonini beradi. Bundan tashqari, turli matn va manbalarga tayanish o'quvchilar ongini turli nuqtai nazarlarga ochib beradi, bu esa ona tili va adabiyotining dolzarbligini chuqurroq va o'ziga xos tarzda tushunishga imkon beradi.

Integrativ yondashuvning yana bir muhim afzalligi shundaki, u talabalarining analitik va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini oshiradi. Texnologiya, tasviriy san'at, musiqa va she'riyatni o'zlashtirish orqali o'quvchilar turli xil vositalarga duch kelishadi, bu mavzularda paydo bo'ladigan g'oyalar va tushunchalar o'rtasida aloqalarni o'rnatishga yordam beradi. Ushbu usul, shuningdek, talabalarni ijodiy fikrlashga, muammolarni hal qilishga va murakkab savollarga umumlashtirilgan yondashuv bilan javob berishga undaydi.

Va nihoyat, til va adabiyot darslarida integral yondashuv talabalarga raqamli asr uchun muloqot ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi. Bugungi kunda raqamli texnologiyalardan foydalanish va tushunish samarali aloqa uchun juda muhimdir. Integrativ yondashuv o'quvchilarga raqamli ommaviy axborot vositalarining til va adabiyotdagi rolini tushunishga imkon beradi. Talabalar texnologiyadan tayoq sifatida texnologiyaga tayanmasdan, ularning muloqoti va ijodkorligini qo'llab-quvvatlaydigan usullarda foydalanishni o'rganadilar.

Xulosa qilib aytganda, ona tili va adabiyot darslarida integrativ yondashuv talabalarni o'zlashtirishni qo'llab-quvvatlash va ularni zamonaviy dunyo uchun tanqidiy ko'nikmalar bilan qurollantirishning juda samarali usuli hisoblanadi. Talabalar tez rivojlanayotgan dunyoda samarali muloqot qilish va tanqidiy fikrlash imkoniyatini yaratib, turli fan va ko'nikmalarni o'zlashtirish orqali o'z ona tili va adabiyoti haqida har tomonlama tushunchalarni rivojlantirishlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mavlonova, K. (2016). Ona tili darslarida badiiy matnning til xususiyatlarini integratsiyalash asosida o'rganish metodikasi. Mashhur-press.
2. Musayev, U. (2002). Integratsiya darajalari. Xalq ta'limi - №6
3. O'zbek tilining izohli lug'ati. (1981). M.: Русский язык.
4. Холиқова, Н. (2020). Ўзбек мумтоз адабиётида хотин-қизлар образининг бадий тадрижи (Ширин образи мисолида). Academic research in educational sciences, (3).
5. Kholikova, N. D. (2020). The genesis and poetic evolution of character Shirin. Alisher Navoi and the XXI century.

6. Djokhongirovna, K. N. (2020). The period of national awakening in uzbek poetry echo of the treasure voice of the nation. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(6), 4045-4054.